

STATISTISK SENTRALBYRÅ
Postboks 2633 St. Hanshaugen
0131 OSLO

Deres referanse
26/66

Vår referanse
26/02202-2

Dato
08.06.2026

Høringsuttalelse - forslag til forskrift om opplysningsplikt for transaksjonsdata fra banker og dagligvareaktører

1. Innledning

Datatilsynet viser til brev av 8. april 2026, hvor vi har fått oversendt på høring forslag til forskrift om opplysningsplikt for transaksjonsdata for banker og dagligvareaktører. Vi takker for utsettelse av høringsfristen til i dag.

Under følger vår høringsuttalelse.

2. Overordnede merknader

Innsamling av bong- og transaksjonsdata er et åpenbart inngrep i kunders personvern. Dataene stammer fra private aktører, og datainnsamlingen vil derfor være mindre forutsigbar enn ved gjenbruk av opplysninger lagret hos offentlige aktører. Det kan innebære at prinsippet om rettferdighet utfordres, jf. personvernforordningen artikkel 5 nr. 1 bokstav a.

I sak 22/03622 fattet Datatilsynet vedtak om forbud mot den tidligere modellen for innsamling av bong- og transaksjonsdata den 26. april 2023. Forbudet var begrunnet i at datainnsamlingen var et uforholdsmessig inngrep i personvernet. Vi la til grunn at behandlingen ikke kunne baseres på et vedtak fra Statistisk sentralbyrå (SSB), da vi vurderte at dette ikke var et tilstrekkelig tydelig, presist og forutsigbart supplerende rettsgrunnlag etter personvernforordningen, jf. artikkel 6 nr. 3.

Foreliggende høringsforslag er en forskrift. I motsetning til et vedtak fra SSB, er en forskrift gjenstand for demokratisk kontroll gjennom en åpen høringsrunde. Dette styrker beslutningsgrunnlaget. Modellen for datainnsamling som denne forskriften skal regulere er også vesentlig annerledes enn den vi tok stilling til i sak 22/03622. Vi kommer tilbake til dette i punkt 3 under.

For Datatilsynet er det lite tvilsomt at utkastet til forskrift gitt i medhold av statistikkloven § 10 vil kunne hjemle datainnsamlingen slik den nå er beskrevet, jf. personvernforordningen

artikkel 6 nr. 3. Vi peker igjen på at en forskrift er underlagt en annen prosess enn et enkeltvedtak samt at datamengden som skal inngå i statistikken vil være betydelig mindre enn sist.

Datatilsynet mener ellers at det er et prinsipielt spørsmål hvorvidt SSB skal kunne samle inn data fra private aktører til bruk i offentlig produsert statistikk.

I vurderingen må personvern veies mot andre hensyn. Datatilsynets mer prinsipielle syn på saken fremgår av vårt vedtak av 26. april 2023 (dok. 22/03622-15).

Vi anser denne høringsrunden som et egnet virkemiddel til å avdekke fordeler ved og mothensyn mot det aktuelle forslaget.

3. Datatilsynets kommentarer

3.1. Dataminimering

Datatilsynet har hatt gjentatt dialog med SSB i perioden siden vedtaket om forbud ble fattet i april 2023. SSB har iverksatt omfattende dataminimeringstiltak sett opp mot den opprinnelige modellen, der samtlige transaksjons- og kvitteringsdata (bongdata) skulle innhentes i sanntid.

Etter det foreliggende forslaget til forskrift, skal SSB trekke ut inntil 10 % av transaksjonsdataene, som igjen skal kobles mot inntil 10 % av kvitteringsdataene. Datainnsamlingen skal dermed skje sekvensielt, der transaksjonsdataene dataminimeres før kvitteringsdata innhentes. Videre skal dataene rapporteres med en forsinkelse, slik at ingen transaksjoner overføres i sanntid.

Det er SSB som selv skal forestå det første uttrekket på 10 % av transaksjonsdataene før øvrige data slettes innen en fastsatt tid. Dette er begrunnet i hensynet til datakvalitet og praktiske forhold. Det er vanskelig for Datatilsynet å mene noe om hvorvidt dataminimeringen av transaksjonsdata kan skje før data overhodet overføres til SSB.

De inntil 10 % av transaksjonsdata skal kobles mot inntil 10 % av kvitteringsdata, slik at datamengden i prinsippet vil være mellom 1 og 10 % av de samlede dagligvarekjøpene.

Datatilsynet mener at forslaget er vesensforskjellig fra den opprinnelige modellen, der samtlige transaksjons- og kvitteringsdata skulle inngå i datagrunnlaget.

Vi vil likevel peke på at datamengden totalt er svært stor. Vi mener derfor at spørsmålet er om datainnsamlingen prinsipielt sett bør skje overhodet.

Dersom innsamling av transaksjons- og kvitteringsdata generert hos private aktører skal kunne skje, mener vi at SSB nå har gjort de dataminimeringstiltakene som er mulige og relevante.

3.2. Interne sikkerhetstiltak

I høringsnotatet har SSB beskrevet hvordan dataene vil bli håndtert internt, blant annet gjennom pseudonymisering, skjult sammenstilling mv. Datatilsynet legger til grunn at SSB har gode sikkerhetstiltak og har ikke funnet grunn til å kommentere de interne behandlingsprosessene nærmere.

3.3. Merknader til de enkelte bestemmelsene

§ 2-1 Kvitteringsdata og § 2-2 Betalingstransaksjonsdata

Vi ser positivt på at rapporteringen er avgrenset mot kunde- og lojalitetsnumre.

Vi legger også til grunn at tidsforsinkelsen for rapporteringen er et tiltak som styrker personvernet.

§ 3-1, 3-2 og 3-3 (mottak, behandling og sammenstilling av betalingstransaksjonsdata og kvitteringsdata)

Etter Datatilsynets vurdering, er disse tre bestemmelsene kjernen i dataminimeringstiltakene som SSB har foreslått.

Vi mener at SSB har skissert en modell som innebærer en vesentlig dataminimering, noe som reduserer personvernulempen i betydelig grad sammenlignet med modellen vi vurderte i sak 22/03622.

§ 3-4 Sammenstilling av kvitteringsdata og betalingstransaksjonsdata med andre opplysninger

Vi forstår bestemmelsen slik at sammenkoblede data ikke kan sammenstilles med sosioøkonomiske data om enkeltpersoner i en husholdning der husholdningen består av flere personer. Vi vil likevel peke på at nærmere 40 % av norske husholdninger består av én person, etter det vi er kjent med. Det innebærer at sosioøkonomiske data på husholdningsnivå er data om enkeltpersoner.

4. Avsluttende merknader

Dersom noe er uklart, eller dere ønsker våre synspunkter utdypet, kan dere ta kontakt med oss.

Med vennlig hilsen

Camilla Nervik
seksjonssjef

Susanne Lie
juridisk fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Kopi til: DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET (DFD)